

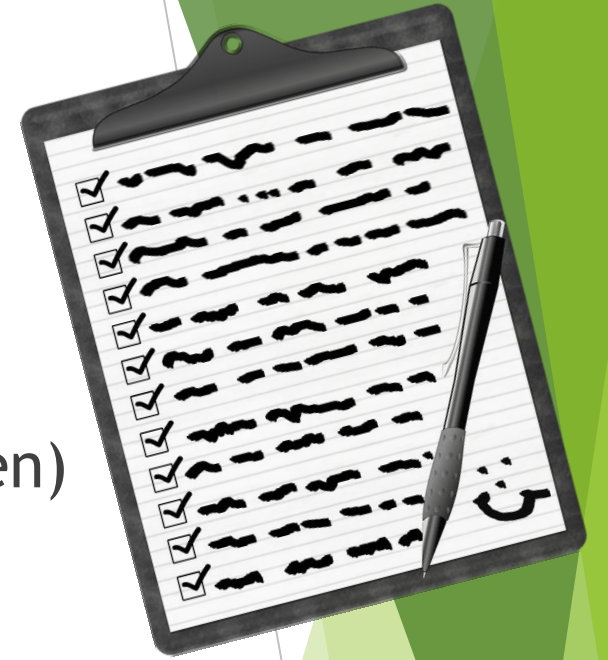
Minkälaiseksi lastensuojelun perhehoitajat kokevat hyvinvointinsa?

Hyvinvointi-kyselyn tuloksia

Nina Rauhala, sosionomiopiskelija, TAMK

Kyselyn taustatietoja

- Kyselyyn vastasi yhteensä 168 henkilöä. Heistä 149 oli naisia ja 18 miehiä (yksi ei vastannut tähän kysymykseen)
- Vastaajat olivat iältään 28 ja 70 vuoden väliltä. 47% vastaajista olivat 41-50 vuotiaita.
- Vastaajia oli 17 eri maakunnasta. Eniten oli Pirkanmaalta (22%).

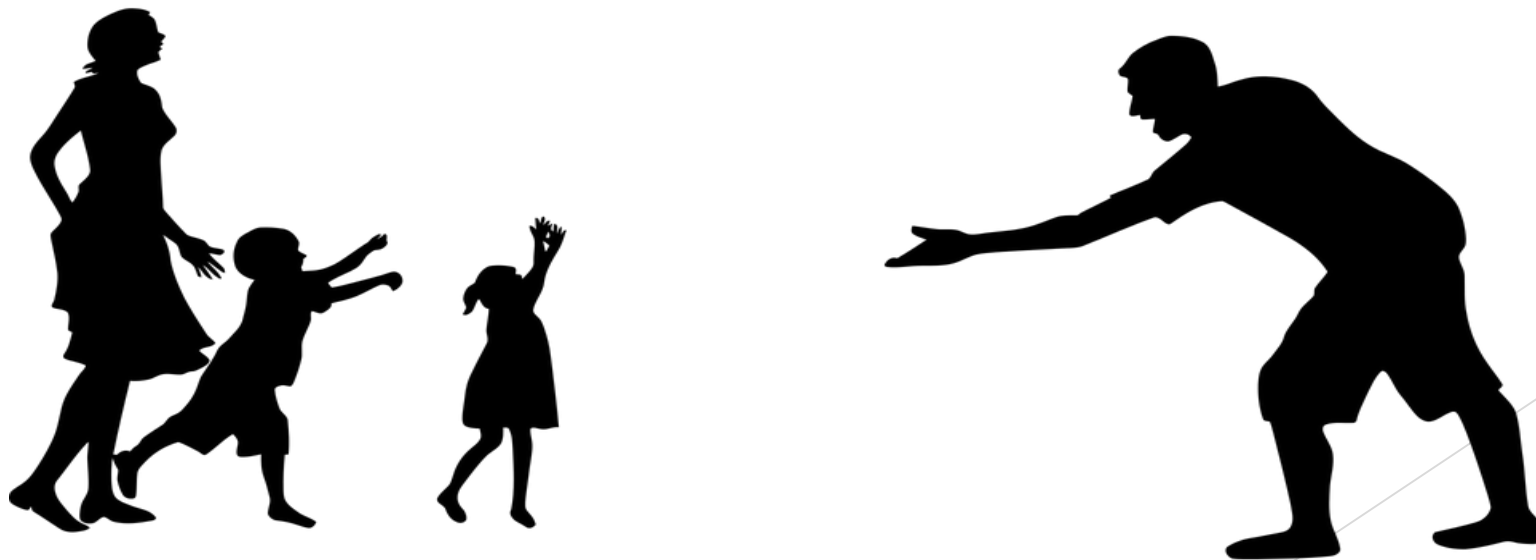
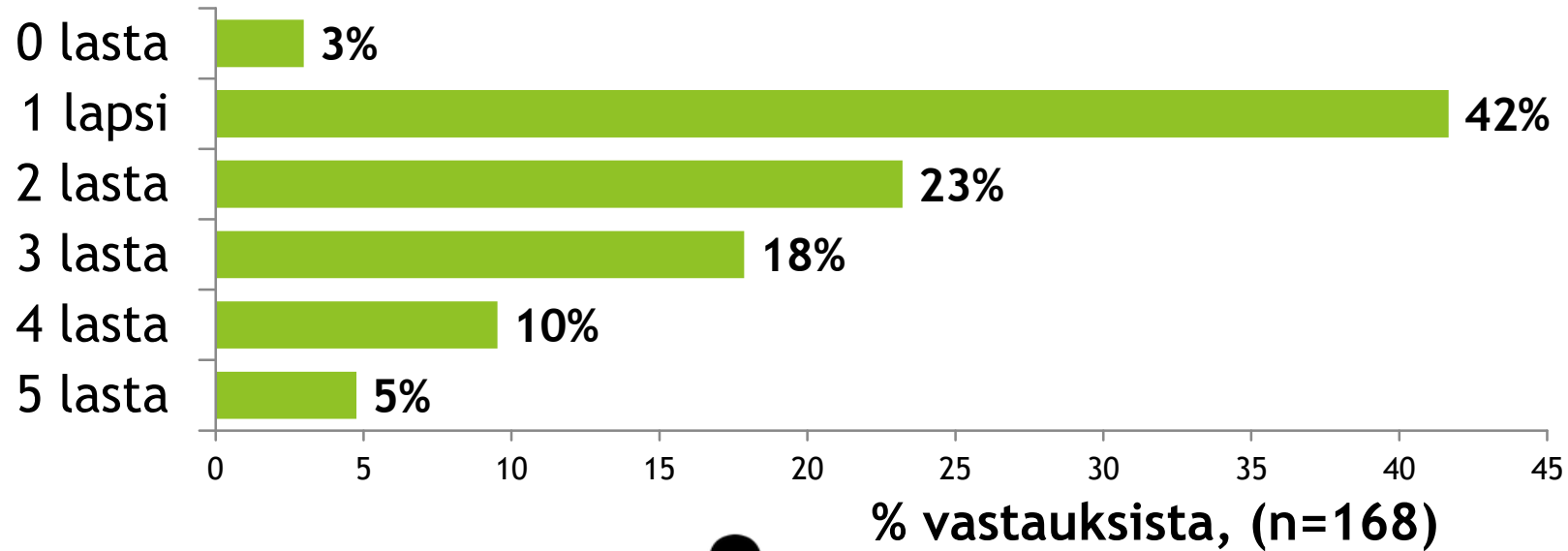
Kyselyn taustatietoja

- ▶ 51%:lla vastaajista oli sosiaali-tai terveysalan koulutus.
- ▶ 43% vastaajista käy kodin ulkopuolella töissä.
- ▶ 156 vastaajaa on kahden vanhemman perheestä ja 12 vastaajaa yhden vanhemman perheestä.

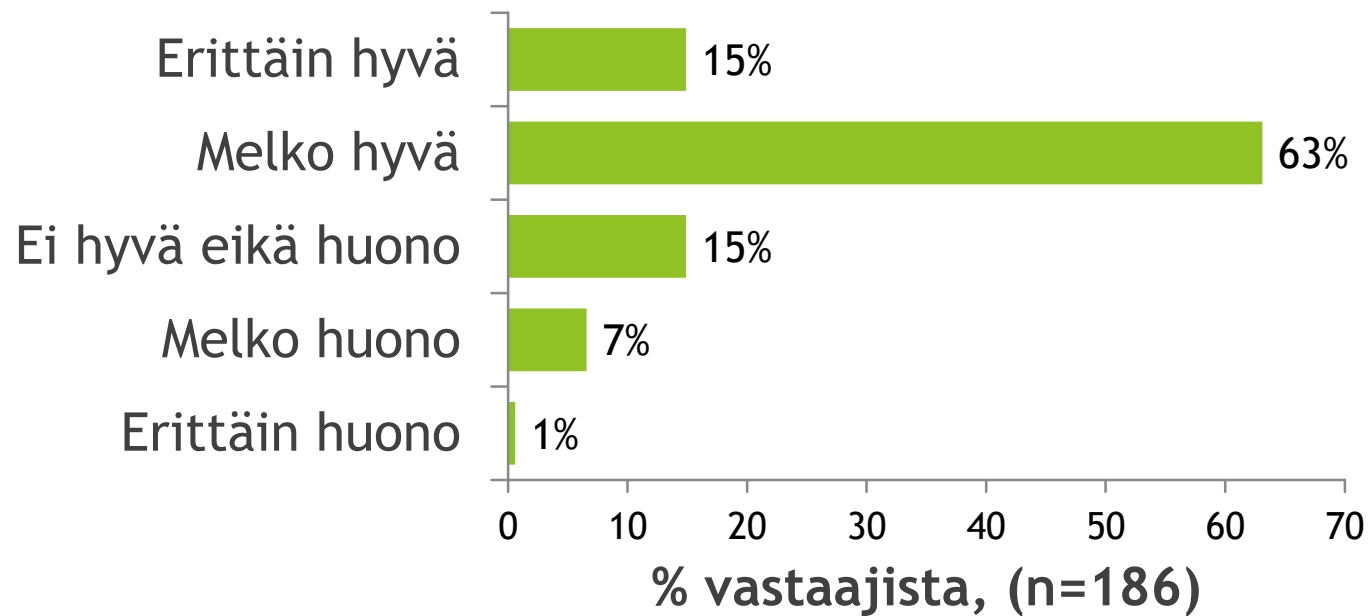
- ▶ Vastaajista 49% olivat toimineet sijaisvanhempina korkeintaan 5 vuotta. 28% olivat olleet sijaisvanhempina 6-10 vuotta. Lyhimmillään sijaisvanhemmuutta oli ollut alle vuoden ajan ja pisimmillään 30 vuotta.
- ▶ 89% vastaajista olivat saaneet PRIDE-valmennuksen sijaisvanhemmuuteen. 7% kävivät muun valmennuksen ja 4% eivät saaneet valmennusta.

Sijoitettujen lasten määrä perheessä tällä hetkellä

Vastaajien koettu hyvinvointi

- ▶ 63% vastaajista kokee hyvinvointinsa “melko hyväksi”.
- ▶ 15% vastasi “erittäin hyvä”
- ▶ 8% vastasi “melko huono” tai “erittäin huono”

Oman tilanteen arviointi eri elämän osa-alueilla

- ▶ Yhteensä 86 prosentilla vastaajista **arjen sujuminen** on erittäin hyvää tai melko hyvää.
- ▶ Suurin osa vastaajista **jaksaa arjessa** melko hyvin (58%) ja erittäin hyvin jaksaa 17%. 7% vastasi arjessa jaksamisen olevan melko huonoa tai erittäin huonoa.

Oman tilanteen arviointi eri elämän osa-alueilla

- ▶ Kohtalainen tai melko huono tilanne vastaajilla oli **vapaa-ajan määrän, liikunnan ja unen määrän** sekä **oman ajankäytön** kanssa.
- ▶ **Fyysinen terveys** koettiin suurimmaksi osaksi erittäin tai melko hyväksi.

Oman tilanteen arviointi eri elämän osa-alueilla

- ▶ Yhteensä 91% vastanneista koki **mielenterveytensä** joko erittäin hyväksi (44%) tai melko hyväksi (47%).
- ▶ 84% vastaajista arvioi **perheen ilmapiirin** erittäin tai melko hyväksi.
- ▶ Suurin osa vastaajista koki **elämänlaatunsa kokonaisuudessaan** melko hyväksi (63%). 18% koki sen erittäin hyväksi ja 2% vastasi kysymykseen ”melko huono”.

Oman tilanteen arviointi eri elämän osa-alueilla

- ▶ Lähes puolet vastaajista on ollut huolissaan mielialastaan viimeisen 6 kuukauden aikana.
- ▶ Heistä suurin osa on kertonut asiasta jollekin.
- ▶ 51% vastaajista eivät ole olleet huolissaan mielialastaan viimeisen puolen vuoden aikana.

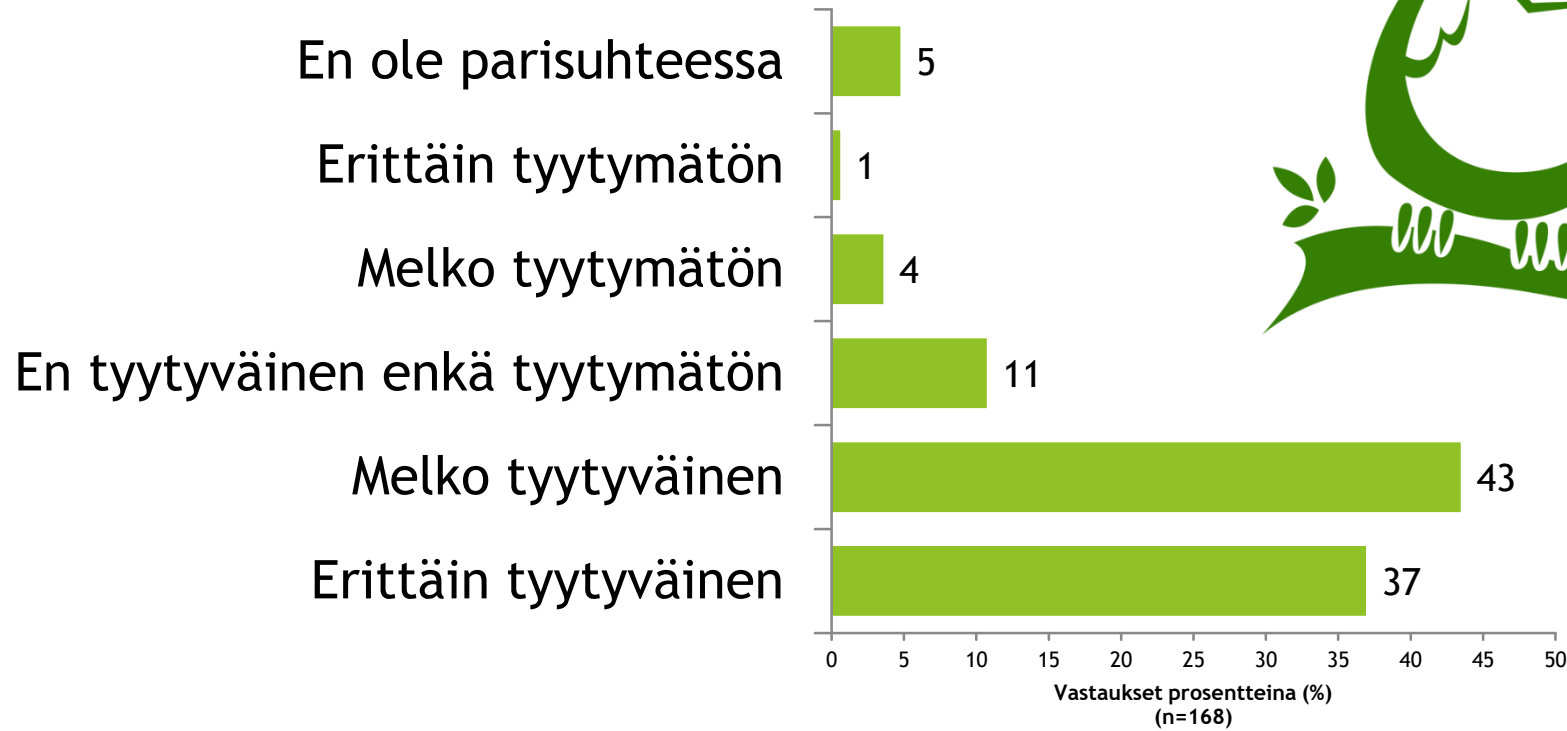

Vastaajien tyytyväisyys taloudelliseen tilanteeseensa

- ▶ 57% vastaajista kertoi taloudellisen tilanteensa olevan melko hyvä.
- ▶ Lähes puolet vastanneista sijaisvanhemmista kertoo olevansa täysin samaa mieltä väitteestä, että perhehoidon palkkion lisääminen edistäisi heidän hyvinvointiaan.
- ▶ Vain 8% vastanneista kokee perhehoidosta saatavan palkkion olevan täysin riittävää. 39% vastasi ”jokseenkin eri mieltä” ja 19% ”täysin eri mieltä” tähän väitteeseen.

Tyytyväisyys parisuhteessa

- Yli puolet vastaajista kertoi olevansa erittäin tyytyväisiä (37%) tai melko tyytyväisiä (43%) parisuhteeseensa.

Kuinka usein vietät kahdenkeskeistä vapaa-aikaa puolisosi/ seurustelukumppanisi kanssa?

- ▶ 36% vastaajista viettää kahdenkeskeistä aikaa kumppaninsa kanssa harvemmin kuin kerran kuukaudessa.
- ▶ Viidesosa vastaajista (21%) viettää kahdenkeskeistä aikaa puolisonsa tai seurustelukumppaninsa kanssa päivittäin tai lähes päivittäin.

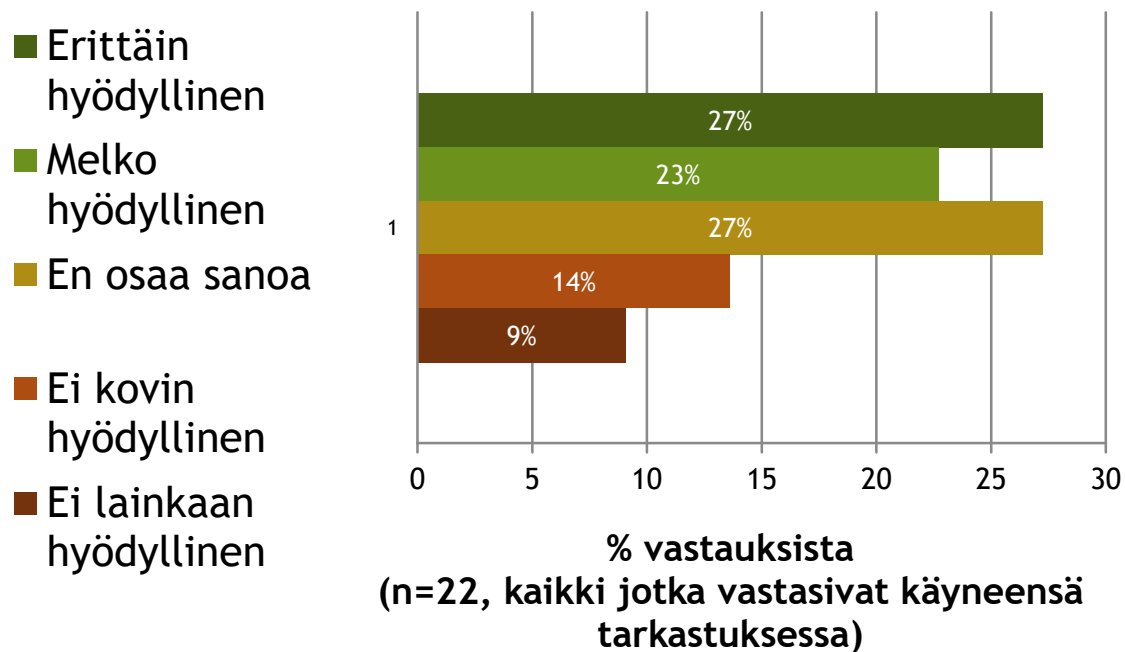
Perhehoitajille tarkoitettut terveys- ja hyvinvointitarkastukset

- ▶ Vain 13% vastaajista (22 henkilöä) oli käynyt terveys- ja hyvinvointitarkastuksessa.
- ▶ 25% vastaajista ei ollut tietoisia heille tarkoitetuista terveys- ja hyvinvointitarkastuksista. 62% oli kuullut niistä, mutta ei ollut käynyt.

Perhehoitajille tarkoitettut terveys- ja hyvinvointitarkastukset

Kuinka hyödylliseksi koit terveys- ja hyvinvointitarkastuksen?

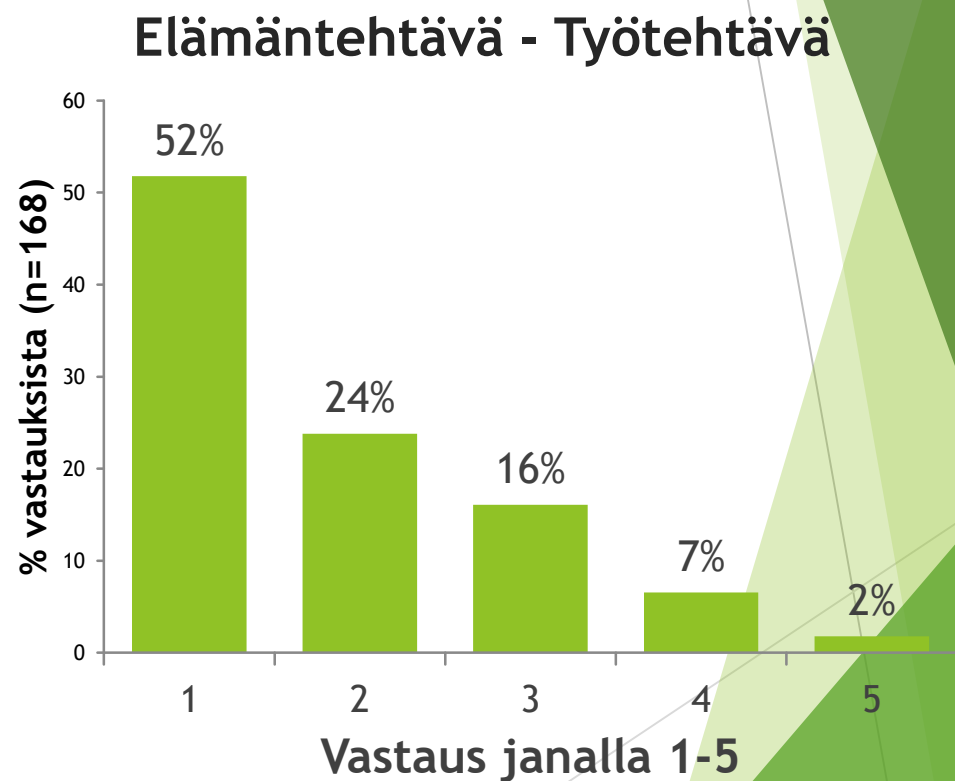
- ▶ Vastaajat, jotka olivat käyneet tarkastuksessa kokivat tarkastuksen enimmäkseen erittäin hyödylliseksi (27%), melko hyödylliseksi (23%) tai eivät osanneet sanoa (27%).
- ▶ 14 % koki tarkastuksen “ei kovin hyödylliseksi” ja 9% “ei lainkaan hyödylliseksi”.

Koetaanko sijaisvanhemmuus enemmän elämäntehtävänä vai työtehtävänä?

- Vastaajat valitsivat janalta sopivan kohdan

(elämäntehtävä 1 2 3 4 5 työtehtävä)

- Yli puolet vastaajista (52%) kokevat sijaisvanhemmuuden vahvasti elämäntehtävänä.
- 16% kokee sijaisvanhemmuuden puoliksi elämäntehtävänä ja puoliksi työtehtävänä.
- 2% vastanneista kokee sijaisvanhemmuuden vahvasti työtehtävänä.

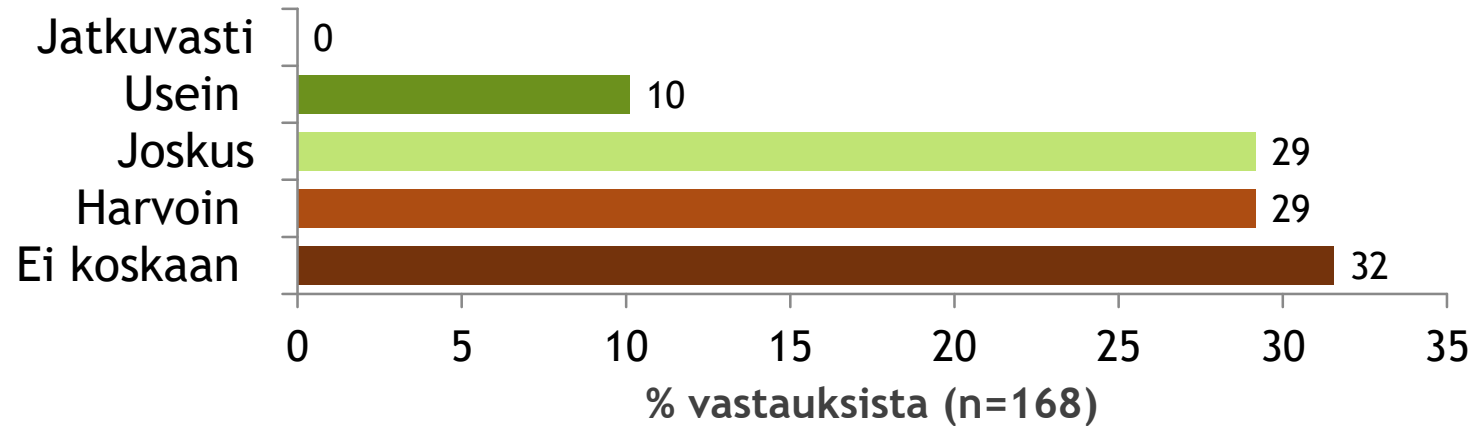
Yhteistyö sosiaalityöntekijän kanssa

- ▶ 39% vastaajista on jokseenkin samaa mieltä väitteestä, että sosiaalityöntekijä reagoi kerrottuihin huoliin.
- ▶ Yli puolet vastaajista ovat saaneet ainakin jonkinlaista kiitosta tekemästään työstään sosiaalityöntekijältä

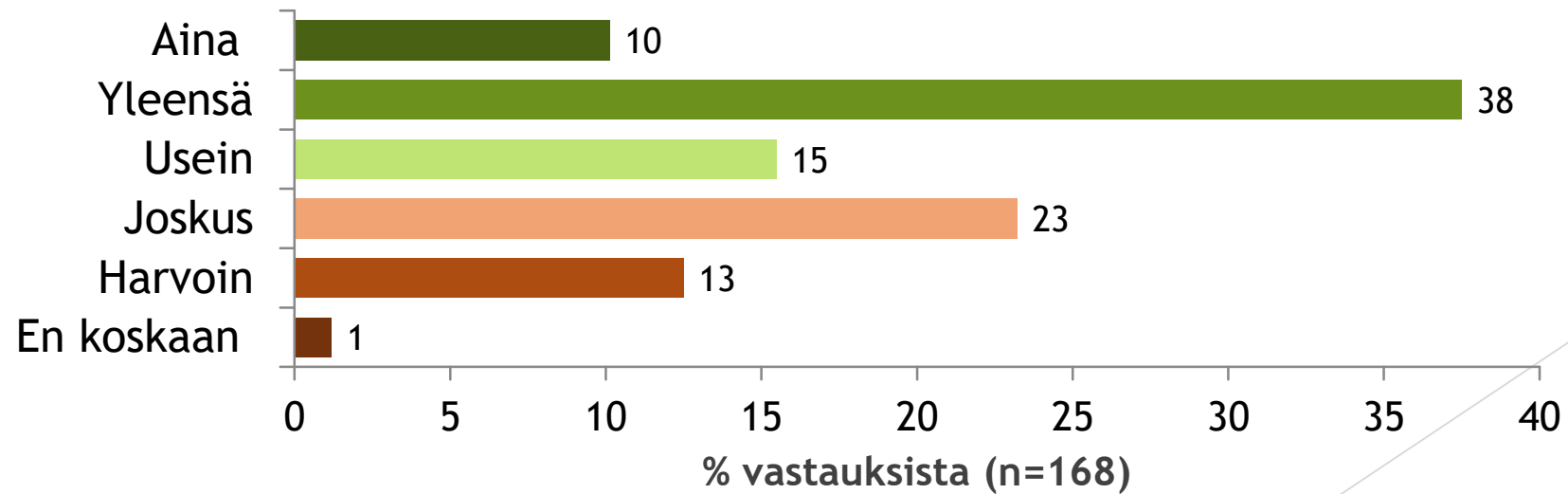
Yhteistyö sosiaalityöntekijän kanssa

- Yli puolet vastaajista kokee, että heitä kuunnellaan ja heidän mielipiteellään on merkitystä sijoitettua lasta koskevissa päätöksissä (täysin samaa mieltä 17%, jokseenkin samaa mieltä 47%). Neljäsosa vastaajista on jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä väitteestä, eli he kokevat, ettei heitä kuunnella eikä heidän mielipiteitään arvosteta.

“Sosiaalityöntekijä ottaa puheeksi hyvinvointini”

“Saan yhteyden sosiaalityöntekijään, kun tarvitsen”

Eri tukimuotojen vaikutus perhehoitajan hyvinvointiin

- Puolet vastanneista kokevat saavansa tarpeeksi tukea sijaisvanhemmuuteen. (täysin samaa mieltä 23%, jokseenkin samaa mieltä 29%). 19% ovat jokseenkin eri mieltä ja 10% täysin eri mieltä.

Minkä verran eri tukimuodot edistävät ja ylläpitävät perhehoitajan hyvinvointia?

- ▶ Yli 80% vastaajista saavat tukea läheisiltä, puolisolta, sosiaalityöntekijältä, toisilta sijaisvanhemmilta, sijoituksen alkutuesta, lisäkoulutuksesta ja/tai perhehoidosta saadusta palkkiosta.
 - ▶ Näistä tukimuodoista selkeästi merkittävin on puolison antama tuki ja muita merkittäviä ovat vertaistuki sekä läheisten antama tuki.

Minkä verran eri tukimuodot edistävät ja ylläpitävät perhehoitajan hyvinvointia?

- ▶ 44-60% vastaajista saavat tukea työnohjauksesta, sijoitetun lapsen terapiapalveluista, ohjatuista vertaisryhmistä, vertaistuesta internetissä ja/tai mentoroinnista.
 - ▶ Työnohjauksen ja mentoroinnin koetaan edistävän hyvinvointia enimmäkseen erittäin paljon tai melko paljon.
 - ▶ Lähes puolet kokevat internetin vertaistuen edistävän heidän hyvinvointiaan jonkin verran.

Minkä verran eri tukimuodot edistävät ja ylläpitävät perhehoitajan hyvinvointia?

- ▶ Kyselyyn vastanneiden kesken vähemmän käytössä olevia tukimuotoja (alle 39%:lla käytössä) oli perhetyö, tuetut lomat, tukiperhe, siivouspalvelu, kriisipäivystys, kotipalvelu sekä prosessiohjaus.
- ▶ Näistä tukimuodoista vastaajien hyvinvointia eniten edistää tukiperhe ja siivouspalvelu.
- ▶ Prosessiohjausta käyttävistä vastaajista 40% koki ettei se edistä heidän hyvinvointiaan lainkaan. Kukaan ei vastannut “erittäin paljon” ja 15% vastasi “melko paljon”.

Yhteisöllisyys

- ▶ 32% vastaajista kertoi, että ei koskaan koe itseänsä yksinäiseksi.
- ▶ 33% kokee itsensä yksinäiseksi harvoin ja 28% joskus.
- ▶ Melko usein yksinäiseksi kokee itsensä 6% vastaajista ja jatkuvasti yksinäisyyttä kokee 1% vastaajista.

Yhteisöllisyys

- ▶ 94% vastaajista on useampi läheinen ystävä, jonka kanssa voi jakaa iloja ja suruja.
- ▶ 42% vastaajista tapaavat tai ovat yhteydessä ystäviinsä viikottain, 22% päivittäin.
- ▶ 6%:lla vastaajista ei ole yhtään läheistä ystävää.

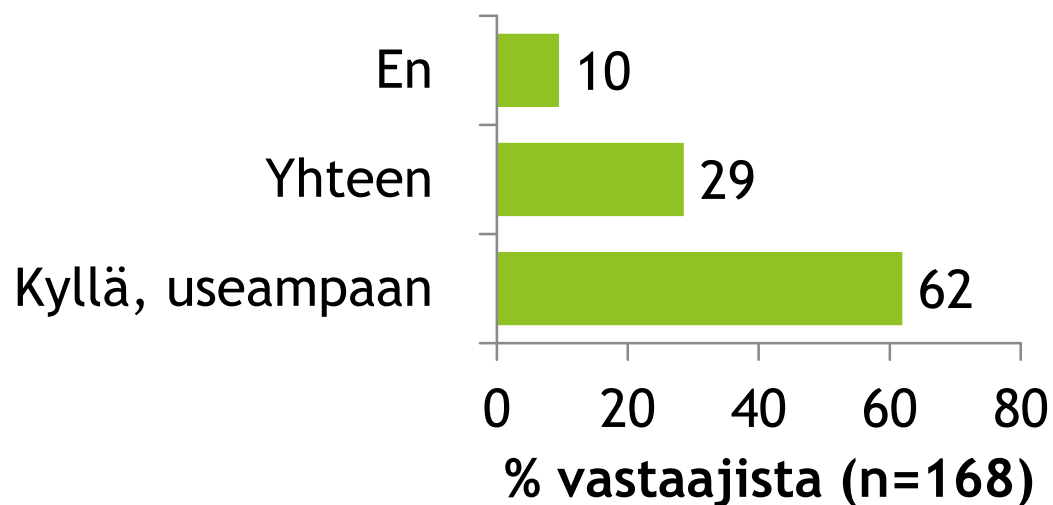

Yhteisöllisyys

- ▶ 71%:lla vastaajista on useampi sukulainen (mukaanlukien omat vanhemmat), joiden kanssa jakaa iloja ja suruja. 23%:lla on yksi läheinen sukulainen.
- ▶ Noin neljäsosa vastaajista tapaa tai on yhteydessä läheiseen sukulaiseen päivittäin tai lähes päivittäin.
- ▶ 5% vastaajista tapaa heitä harvemmin kuin joka toinen kuukausi.
- ▶ 6%:lla ei ole yhtään läheistä sukulaista tai omaa vanhempaa.

Yhteisöllisyys

Kuulutko johonkin yhteisöön, jossa olet hyväksytty?

- ▶ 62% vastaajista kertoo kuuluvansa useampaan yhteisöön jossa kokee olevansa hyväksytty.
- ▶ 10% ei kuulu yhteenkään tällaiseen yhteisöön.

- ▶ 71% vastaajista kokee sopivan verran yhteisöllisyyttä elämässään tällä hetkellä.
- ▶ 27% kertoo kokevansa liian vähän yhteisöllisyyttä.

Hyvinvointia haastavia seikkoja

- ▶ Kyselyn vaihtoehtoista vastaajien hyvinvointia haastaa eniten **sijoitetun lapsen traumakokemusten vaikutus perheeseen sekä sijoitetun lapsen levottomuus ja kiintymyssuhdehaasteet.**
- ▶ Noin puolet vastaajista kertoivat olevansa jokseenkin samaa mieltä siitä, että heillä on **tarpeeksi tietoa ja taitoa hoitaa sijoitetun lapsen traumakokemuksia ja kiintymyssuhdehaasteita.**

Sijaisvanhemman rooli

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä

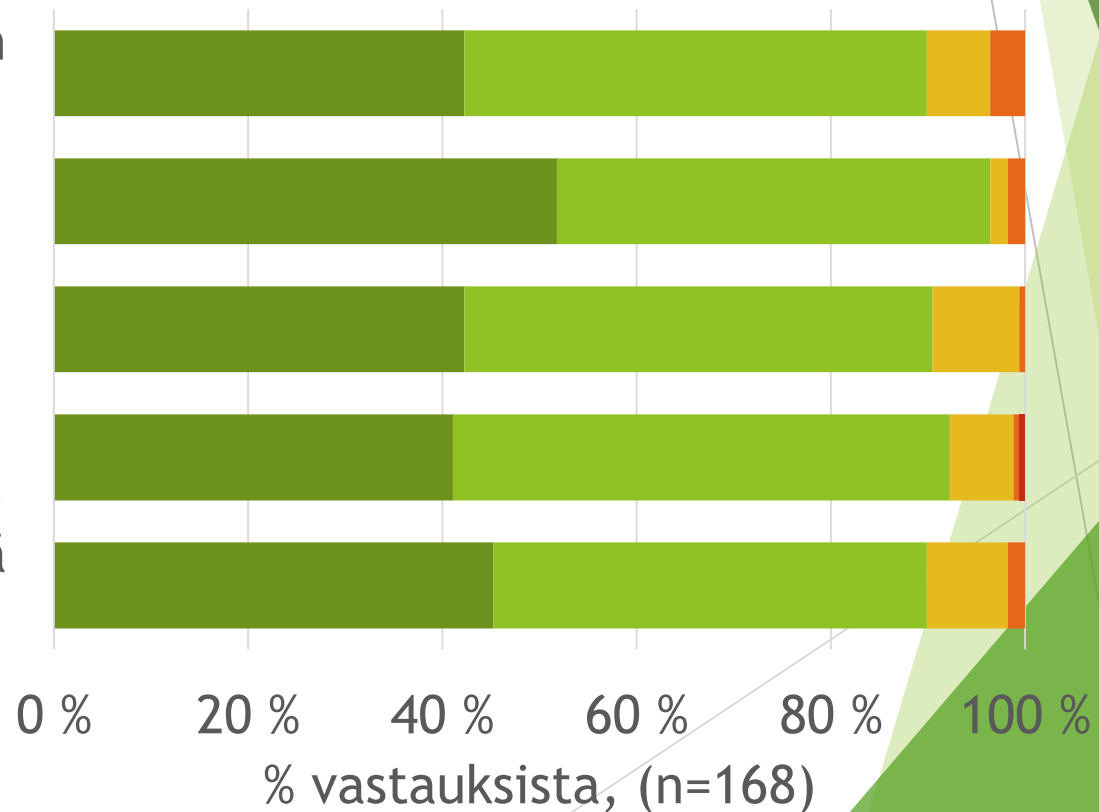
Tiedän, mitä minulta odotetaan sijaisvanhempana.

Tiedän omat vahvuuteni ja voin hyödyntää niitä sijaisvanhempana.

Koen olevani hyvä sijaisvanhempi.

Uskon pystyväni hoitaa ja kasvattaa sijoitettua lastani menestyksekkäästi.

Pystyn toimimaan sen mukaisesti, mitä itse pidän tärkeänä

Sijaisvanhemman rooli

- Yli puolet vastanneista perhehoitajista (63%) kertoivat olevansa täysin samaa mieltä siitä, että he ovat vaikuttaneet positiivisesti sijoitetun lapsensa elämään.

Sijaisvanhemman rooli

- Suurimmaksi osaksi vastaajat kokivat **tietävänsä, mitä heiltä odotetaan sijaisvanhempana ja voivansa hyödyntää omia vahvuuksiaan sijaisvanhempina.** Vastaajat kokivat olevansa **hyviä sijaisvanhempia** ja uskoivat **pystyvänsä hoitaa ja kasvattaa sijoitettuja lapsia menestyksekkäästi.** Vastaajat pystyvät toimimaan sen mukaisesti, mitä itse pitävät tärkeänä.

Ehdotuksia tai toivomuksia sosiaalitoimelle tai lastensuojelujärjestöille

- Moni vastaajista toivoi parempaa yhteistyötä sosiaalityöntekijöiden kanssa, lisää tukea kotiin, parempaa mahdollisuutta vapaisiin sekä perhehoidosta saatavan rahallisen palkkion lisäämistä.

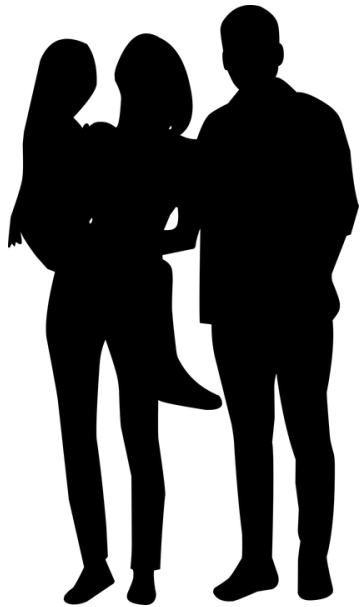

Ehdotuksia tai toivomuksia sosiaalitoimelle tai lastensuojelujärjestöille

- ▶ Toivottiin enemmän tietoa vertaistukiryhmistä ja niiden tärkeydestä. Sijaisvanhemman osallistuminen niihin on tehtävä mahdollisimman helpoksi tarjoamalla esimerkiksi lapsiparkkia ryhmän aikana.
- ▶ Ehdotettiin lisää koulutusta sijaishuollon sosiaalityöntekijöille sijaisvanhempien kohtelusta arvokkaana tiimin jäsenenä.

Ehdotuksia tai toivomuksia sosiaalitoimelle tai lastensuojelujärjestöille

”Kannattaa pitää
säännöllisesti
yhteyttä
sijaisvanhempiin,
vaikka asiat
olisivat ihan
kunnossa.”

”Kuunnelkaa
sijaisvanhempia,
he ovat lapsen
kanssa 24/7. He
tietävät
parhaiten mitä
arki on.”

”Sijaisvanhempien
hyvinvointi on käsi
kädessä
sijaislapsen
hyvinvoinnin
kanssa.”